

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Бәткә авыл жирлегә Башкарма комитетының 2021 елның 29 декабрь 26 номерлы карарына кушымта

**«2021-2023 елларга
Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы
Яңа Бүләк авыл жирлегә жирләрен куллану һәм саклау»
муниципаль программасы**

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Бәткә авыл жирлегә жирләрен куллану һәм саклау» муниципаль программасы паспорты

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Бәткә авыл жирлегә Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Бәткә авыл жирлегә Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Бәткә авыл жирлегә жирләрен саклау һәм алардан нәтижәле файдалану чараларын гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Бәткә авыл жирлегә жирләрен саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2021 - 2023 еллар
Көтелгән нәтижәләр	Жирләрен саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, бозылган жирләрен торгызу, халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны тормышка ашыруны контрольдә тоту	Бәткә авыл жирлегә Башкарма комитеты
Программаны тормышка ашыру механизмы	Жирләрен саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча хужаларның һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Бәткә авыл жирлегә Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программага төзәтмәләр кирәк булганда кертелә
Финанслау чыганагы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешма чаралары хисабына башкарыла

1. Муниципаль программаны тормышка ашыруның тиешле өлкәсендә агымдагы торышы характеристикасы һәм төп проблемалар

Жир – әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм башка жир асты байлыклары белән бәйле. Жирне кулланудан һәм саклаудан тыш башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки яқын киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрак жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына китерәчәк.

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Бәткә авыл жирлегә жирләрен куллану һәм саклау» муниципаль программасы жирләрдән файдалану һәм саклауның икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм алар белән идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәәмин итүче уңай шартларын булдыруга юнәлтелгән.

Жир фондының зур күләмнәрен төрле максатларда куллану барлык әйләнә-тирә мохит экосистемасы звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәс эшләвен бозу, урман булсынмы ул, хайваннар дөньясы, жир булсынмы, экосистеманың дисбалансына һәм бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа карата куллануч һәм хужасыз мөнәсәбәт ул башкара торган функцияләр бозылуга, табигый үзлекләренә кимүенә китерә.

Жирләрен саклау жирдән рациональ файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Бәткә авыл жирлегенә тотрыклы социаль-икътисады үсеш һәм аның халкының экологик яктан имин яшәү проблемалары хәзерге этапта жирләрен саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегә дәрәжәсендә жирләрен саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзер яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм уйлап эш итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Бәткә авыл жирлегә территориясендә төрле рөхсәт ителгән файдаланудагы жир кишәрлекләре бар.

Авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр аеруча кыйммәткә ия.

Жирлек территориясендәге көтүлекләр культура-техник торышы буенча нигездә чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Барлык көтүлек азыгын кулланучыларны исәпкә алып та, табигый көтүлекләргә зур зыян килми. Жирлекнең барлык көтүлекләрендә дә диярлек яшел үлән артыгы белән житә.

Жирләренә экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле рөхсәт ителмәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: Бәткә авыл жирлегә Башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап бирүе һәм контрольдә булуы, нәтижәлелеге.

Муниципаль программаның максаты булып жирләргә һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юк итүне һәм жирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм ликвидацияләү, шулай ук жирләргә рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләргә яхшырту өчен тәэмин итү тора.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- куллану эшчәнлеген оптимальләштерү;
- жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруның нәтижәлелеген арттыру;
- яшел үсентеләргә саклау һәм торгызу;
- жирләргә инвентаризацияләү.

Жирләргә инвентаризацияләү жирләргә деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозуны, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, кулланылмаган, рациональ кулланылмаган яки максатчан билгеләнеше буенча кулланылмаган һәм рәхсәт ителгән файдалану төре буенча кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләргә башка характеристикаларын ачыклау максатыннан башкарыла.

Өлегә программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга; әйләнешкә яңа жир кишәрлекләрен кертүгә; авыл жирлегенә инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, нәтижәдә икътисадны үстерүгә, жирләргә нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә тәэмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләргә сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

Программаны тормышка ашыру срогы – 2021-2023 еллар.

3. Муниципаль программаның төп чаралары исемлегә

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Бәткә авыл жирлегә территориясендә жирләргә саклау һәм алардан файдалануның нәтижәлелеген арттыру чаралары планлаштырылган.

N	Чаралар исеме	Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең сум)	Башкаручы	Үтәү вакыты	Жаваплы зат
1.	Чокырларның өске катламын ныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз	Жирләргә урнашу урыны буенча	Даими	Оешма жетәкчеләре, шәхси затлар

	акчалары			
2. Гомумтаралган файдалы казылма карьерларына инвентаризация үткөрү. Күрсөтелгән карьерларны конкрет оешмаларга беркетү. Аларны рекультивацияләү проектларын эшләү.	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
3. Карьерларны рекультивацияләү	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Карьерларны кулланучылар	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
4. Шәхси буаларны, башка гидротехник су объектларын ачыклау һәм әлеге корылмаларны конкрет милекчеләр тарафыннан тикшерү	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
5. Жирдән файдалану, линия корылмалары объектлары, юл чөптәре, чикләнгән файдалану жирләре, сыйфат күрсәткечләре белән жирләрнең бердәм банкын формалаштыру һәм алып бару	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
6. Бәткә авыл жирлегенең торақ пунктлары территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү		Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
7. Авыл хужалыгы жирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткөрү һәм зарарлы организмнардан саклау	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
8. Деградациягә, пычратуга, чүпләнүгә, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән жирләрне яхшырту һәм торгызуны тәмин итү	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар